Universiteit Leiden
The Netherlands

Van struikelblok naar bouwsteen: een vakdidactisch ontwerponderzoek naar het schrijven van begrijpelijke alinea's door leerlingen uit het voortgezet onderwijs

Winden, A.W.C. van

Citation
Winden, A. W. C. van. (2024, January 10). *Van struikelblok naar bouwsteen: een vakdidactisch ontwerponderzoek naar het schrijven van begrijpelijke alinea's door leerlingen uit het voortgezet onderwijs*. Retrieved from https://hdl.handle.net/1887/3677397

Version:	Publisher's Version
License:	Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden
Downloaded from:	https://hdl.handle.net/1887/3677397

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

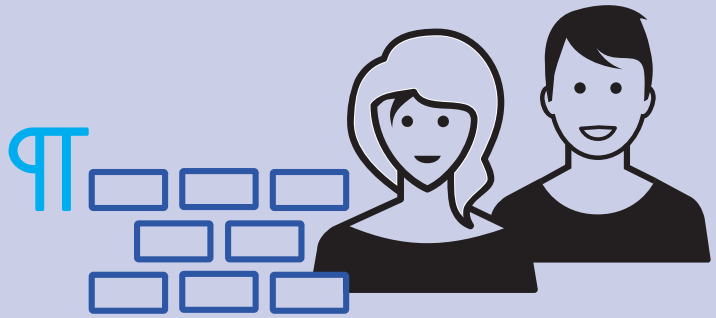

Een woord van dank

… aan mijn drie promotoren en copromotor
Jullie dachten mee, jullie werkten mee en jullie leefden mee… én jullie leerden me de academische mores.

Team Leiden
Ton, met veel plezier denk ik terug aan onze gesprekken op jouw kamer in de Oude Sterrenwacht waar het kopje thee klaar stond. Ook na je emeritaat bleef je een zeer betrokken meedenker, een bewaker van de planning, van de vrije tijd en van de energie. Fred, jouw positieve kijk op mijn onderzoek heeft me goed gedaan. Je bent een oplossingenvinder en je enthousiasme was altijd aanstekelijk.

Team Groningen
Kees en Ninke, jullie leerden me Groningen kennen en ik heb ontdekt dat Nederland zo groot niet is. Kees, je leerde me in onze vaak wekelijkse overleggen dat onderzoek doen langzaam gaat en voor iemand die de dynamiek van een middelbare school gewend is, was dat best even wennen. Ninke, je bracht me met veel kennis, een grote bescheidenheid en een scherp oog voor juiste formuleringen steeds weer een stap verder.

… aan de extra hulptroepen
Erik, je kennis van de statistiek is fenomenaal. Je maakte me wegwijs in een nieuwe wereld. Masterstudenten Laura, Laura en Dieuwertje, jullie stapten in het diepe en wilden meedenken met een onderwerp waar nog niet veel over bekend was. Student-assistent Marit Evers, jij hebt kilometers aan alinea's geanalyseerd! Ik ben je voor je nauwkeurige werk en kritische blik bijzonder dankbaar.

… aan alle collega's van de sectie Nederlands, het havo-bovenbouwteam en de schoolleiding van het CLD, omdat jullie op wat voor manier dan ook ruimte voor me creëerden.
Wat hebben we een prachtig vak! Laten we nooit vergeten hoe we samenwerkend met elkaar jongeren een stap verder brengen door ze te zien, door met ze te zijn en door ze vragen te stellen. Met een speciaal woord van dank voor Christien, Ellen,

Eveline, Maleen en Marijke voor het uitvoeren van alle lessen, het meedenken, afnemen van vragenlijsten en het achter de broek zitten van leerlingen om hun teksten digitaal in te leveren. Het blijven wel pubers natuurlijk!

… aan mijn onderzoekscollega's van Dudoc-Alfa
Met heel veel plezier kijk ik terug op de opleidingsweekenden van Dudoc-Alfa onder de bezielende leiding van Peter Coopmans en Bernadette de Zeeuw. De intensieve workshops brachten ons kennis, maar vooral de band die zich ontwikkelde tussen ons heb ik als bijzonder waardevol ervaren. En toen werd tijdens een borrel het idee geboren om een 'verwendag' voor docenten Nederlands te organiseren… **V**(akdidactisch)**O**(nderzoek)**N**(ederlands in de)**K**(las) ontstond. Wat heb ik veel plezier beleefd aan de organisatie van onze twee inspiratiemiddagen.

… aan mijn paranimfen
Gerlinde, ik prijs me gelukkig met een collega zoals jij: de nuchterheid zelve, praktisch en met heel veel kennis. Afgelopen jaren was je vaak een klankbord, hield je me uit de wind of stak je me een hart onder de riem. Wat fijn dat je naast me stond en nu ook naast me wilt staan.

Olga, jij begrijpt wat ik bedoel. Onze vriendschap is me heel dierbaar. Het is een feestje om met jou te lachen, te praten en aan de wandel te zijn. Dankjewel dat je ook op dit bijzondere moment weer naast me staat.

… aan mijn familie
Lieve mam, ik ben jou en pap dankbaar dat jullie me altijd gestimuleerd hebben om te leren en me te ontwikkelen en me daar ook de kans toe gaven. Met jullie aanmoediging kwam ik elke keer een stapje verder. Ik ben heel trots dat jij bij mijn promotie aanwezig zult zijn.

Zus en Fenno, Heleen en Ton, zwagers en schoonzussen, dank voor jullie belangstelling en steun. Altijd en overal. Dank Gerald, voor de vanzelfsprekendheid waarmee je een prachtig logo voor me ontwierp en hielp bij het vormgeven van dit proefschrift. Lieve neefjes en nichtjes, ik hoop dat jullie in het voortgezet onderwijs een fantastische docent Nederlands treffen die je de liefde voor taal en schrijven bijbrengt.

Lieve Casper, lieve Guus, jullie hebben me zonder dat je dat wist vaak op een goed spoor gezet als we 's avonds aan tafel de dag doorspraken. Jullie hebben mij veel inzichten geboden in het denken over taal, school, didactiek en adolescenten-ontwikkeling. Ik hoop dat ik jullie afgelopen jaren ondanks dat ik vaak aan het werk was, ook heb kunnen laten zien dat docenten echt wel een leven hebben!

Lieve Evert, ook jou ben ik veel dank verschuldigd. Naast echtgenoot ben je mijn grootste vriend, adviseur op elk vlak, thuiswerkende collega op de woensdag (en sinds de coronacrisis zelfs 'iets' vaker), coach voor als ik er even doorheen zat, kok voor als ik het een keer wat later maakte, werkplekkenbouwer om te zorgen dat ik rustig en goed kon zitten, helpdesk voor allerhande ICT-problemen… wat kun je niet? Wat voel ik mij enorm gelukkig met jou in mijn leven!

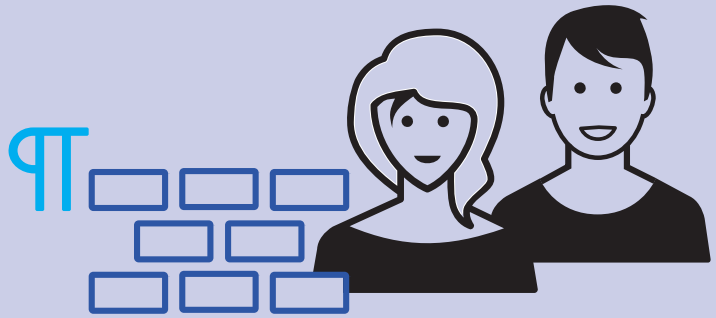

Over de auteur

Astrid van Winden (Delft, 1978) studeerde aan de Universiteit Leiden Nederlandse taal- en letterkunde, met als specialisatie moderne taalkunde en behaalde haar doctoraal diploma in 2001. Aansluitend volgde zij aan de universitaire lerarenopleiding ICLON (Universiteit Leiden) de opleiding tot eerstegraads docent Nederlands (2002). Tijdens haar studie gaf zij op de Haagse Hogeschool in Den Haag lessen 'Zakelijk schrijven binnen opleiding en beroep' en spelling aan eerstejaarsstudenten (1999-2001).

Aansluitend werkte zij als communicatieadviseur en -trainer bij communicatieadviesbureau Loovaneck in Ede (2002-2007). Ze adviseerde overheid en bedrijven bij het kiezen van een passende huisstijl en gaf trainingen aan groepen medewerkers bij gemeenten, provincies, banken, verzekeringsmaatschappijen en woningcorporaties in het schrijven van begrijpelijke brieven, rapporten, offertes, raadsvoorstellen en commerciële teksten. In 2004 schreef ze voor SDU uitgevers het taaladviesboek *Doeltreffend rapporteren, Een praktische handleiding.*

Vanaf 2007 werkt ze als docent Nederlands aan het Christelijk Lyceum Delft. Naast diverse taken binnen de sectie Nederlands vervult ze ook binnen het havo-bovenbouwteam verschillende taken: mentor van 4 en 5 havo, studiebegeleider, profielonderwijscoördinator en onderzoeker op school, waarbij ze in samenwerking met prof.dr. Monique Volman en dr. Rosanne Zwart (VU Amsterdam, 2008-2009) onderzocht wat de invloed was van het profielonderwijs op de motivatie van leerlingen van 4-havo.

In 2017 werd haar een beurs toegekend vanuit het Dudoc-Alfaprogramma, een programma dat eerstegraads docenten de mogelijkheid biedt om, naast hun baan in het onderwijs, promotieonderzoek te doen, dat zij vervolgens heeft verricht aan de Universiteit Leiden en de Rijksuniversiteit Groningen. In het kader van dit onderzoek heeft zij o.a. wetenschappelijke artikelen gepubliceerd in tijdschriften als *Tijdschrift voor Taalbeheersing* en *Levende Talen Tijdschrift* en diverse congressen bezocht. In 2021 richtte ze samen met andere docent-onderzoekers Neerlandistiek VONK op: Vakdidactisch Onderzoek Nederlands in de Klas. Het doel van VONK is om resultaten van promotieonderzoek op het terrein van de vakdidactiek Nederlands te vertalen naar de lespraktijk. In 2021 en 2023 organiseerde VONK een online inspiratiemiddag voor docenten Nederlands.